

[Ingmar Wagner.]

hæve de eksisterende lærlingeskalaer, hvor der er fuldt overblik over beskæftigelsen. Arbejdsmarkedskommissionen har jo da også klart erkendt, at bl. a. typograferne har gjort deres indsats for at hjælpe de store årganges unge ind i erhvervslivet ved til stadighed at antage flere lærlinge.

Det, der efter kommunisternes opfattelse nu er brug for, er en samlet plan f. eks. fra arbejdsmarkedskommissionen: at denne foretager undersøgelser af, hvor beskæftigelsesmulighederne findes i dag — det er jo også synspunkter, som har været fremme i lærlingekommissionen og andre steder — samtidig med at der opstilles lærlingeskalaer i de fag, der stadigvæk udvikler sig. Der er jo en række fag — jeg kan bl. a. nævne metalarbejderforbundet — hvor der ingen skalaer er, men hvor der er mangel på lærepladser; selv store virksomheder indenfor metalindustrien, som har plads til mange lærlinge, antager ingen, men har lange ekspektancelister. Hvis man går hen til en større maskinfabrik, kan man blive skrevet op for måske at komme i lære i løbet af 1960erne.

Er der ikke arbejdspladser nok, må man efter kommunisternes opfattelse — i overensstemmelse med arbejderbevægelsens krav — have nedsat arbejdstiden. Der er ligeledes mulighed for, således som jeg allerede har sagt, i en række fag at gennemføre en følelig nedsættelse af læretiden. Det må, samtidig med at man henviser til de store årgange, som jo har været draget med ind i debatten om dette lovforslag, forsøges ad andre veje at skaffe plads. Der må flere ind på gymnasierne f. eks., hvorfor der bl. a. må bygges nye gymnasieskoler, og der må under uddannelsen sikres de unge studerende stipendier; der må flere unge ind på seminarierne, på de højere læreanstalter o. s. v., o. s. v., ligesom teknikeruddannelsen må udvides. Det er ad den vej, man må finde frem for at få beskæftiget de store årgange af unge. Det er den slags positive skridt, der er nødvendige, sideløbende med,

at der gennemføres en ordentlig lærlingelov, som ikke griber ind i arbejderklassens overenskomstforhold.

Det er, hvad jeg på den kommunistiske gruppes vegne vil sige her i første omgang om vore ændringsforslag til lærlingelovsforslaget, idet jeg understreger, hvad jeg sidst sagde, at skal der virkelig være nogen mening i den megen snak om de store årgange, er det nødvendigt, at der bliver taget helt anderledes fat, at der vises veje frem for de unge, så de kan få beskæftigelsesmuligheder til gavn ikke alene for sig selv, men for hele det danske samfund.

J. M. Pedersen: Det er ikke just med nogen begejstring, jeg på retsforbundets vegne skal tale om det lovforslag, der her er til behandling. Det er ikke, fordi vi ikke ønsker det bedste for de unge, vi ønsker så mange lærepladser som muligt og så mange unge sat ind i arbejdet som muligt, men vi tror ikke på statens overhåndtagende indgreb, regulering og indblanding i alt. Vi tror, det er erhvervslivet selv, der skal klare disse opgaver, vi tror, at hvis vi får forholdene lagt tilrette sådan, at det er muligt for arbejdere og arbejdsgivere selv at løse disse spørgsmål, vil vi få dem løst bedre, end ved at staten griber ind, end ved at staten påtager sig løsningen af dette problem.

Vi har udenfor betænkningen stillet 4 ændringsforslag. Ændringsforslag nr. 1 går kun ud på, at ordet „skal“ erstattes med ordet „kan“ . Denne ændring er så lille, at jeg håber, der kan blive et flertal for den. Vi har stillet dette ændringsforslag, fordi vi mener, at kontraktforholdet skal være frit, vi er ikke tilhængere af kontrakttvang, vi ønsker kontraktfrihed. Vi mener, at kontrakten må udarbejdes frit, udelukkende mellem lærlingen, dennes værger og arbejdsgiveren, og nyde den retsbeskyttelse, som almindelige kontrakter nyder her i landet. Vi mener, at staten ikke skal blande sig så meget ind i dette forhold, og vi mener yderligere, at ikke alene de unge, der har